

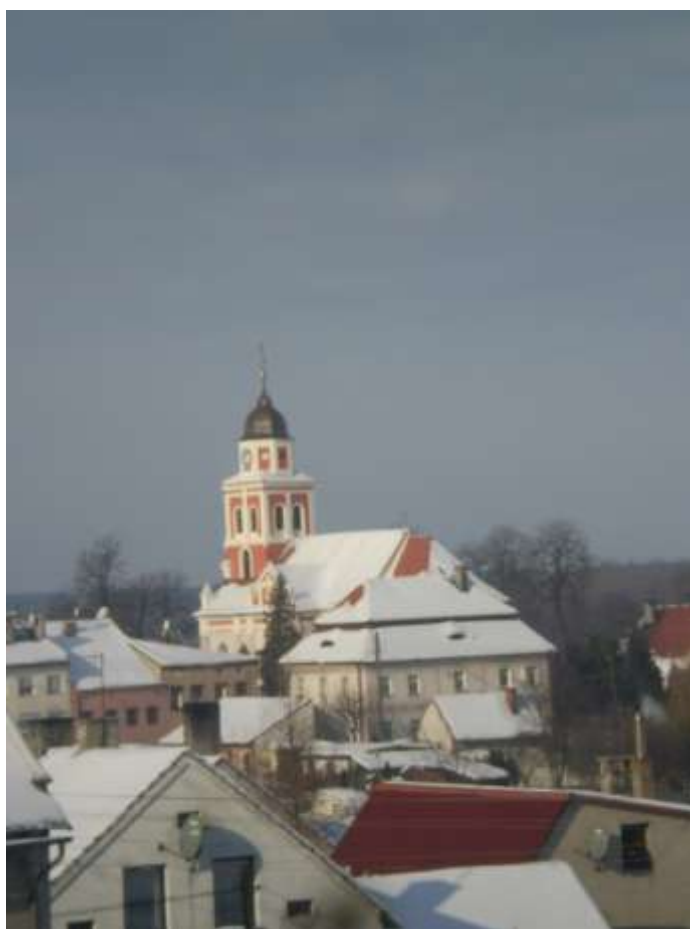
NOWE TECHNOLOGIE
NA USŁUGACH EDUKACJI

PROJEKT
MOJA PARAFIA
OBIEKTY SAKRALNE PRÓSZKOWA
I OKOLIC

PUBLICZNA SZKOŁA PODSTAWOWA IM. B. KORASZEWSKIEGO
W PRÓSZKOWIE

2009/2010

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY PW. ŚW. JERZEGO W PRÓSZKOWIE

Fot. A. Kaźmierz

*Historia kościoła na podstawie opracowania E. Heinricha
i A. Pawelczyka - Zarys dziejów Prószkowa*

**OPRACOWANIE POWSTAŁO W RAMACH PROGRAMU
UNIJNEGO REALIZOWANEGO W PUBLICZNEJ SZKOLE
PODSTAWOWEJ IM. B. KORASZEWSKIEGO W PRÓSZKOWIE
PRZEZ UCZNIÓW KLAS Y VA W ROKU SZKOLNYM 2009/10 W
SKŁADZIE:**

1. Adrian Biłas
2. Marek Chudala
3. Sandra Dziuk
4. Angela Kaźmierz
5. Adam Kulik
6. Julia Krękwicz
7. Dawid Lellek
8. Simona Lellek
9. Paulina Smugowska
10. Anna Szmolke
11. Darek Szmolke
12. Karolina Szymaniec
13. Anna Wierzchanowska
14. Marzena Wójcik
15. Filip Żakowicz

Opiekun grupy: Elżbieta Tokarska-Wydrych

Pierwsze wzmianki o prószkowskim kościele pojawiły się w 1443 i 1447 roku w rejestrze świętopietrza w dekanacie niemodlińskim archidiaconatu opolskiego. Jednak niektórzy badacze twierdzili, że kościół jak i wieś Prószków istniały już w 1312 roku, ale po wojnach tureckich tak wieś jak i kościół przestały istnieć, a miejscowość wyludniła się.

Widok kościoła od strony rynku

Fot. M. Wójcik

Świątynię zbudowano z inicjatywy barona Jerzego Prószkowskiego w 1578 roku. W tym samym czasie ufundował plebanię. Od 1582 roku, kiedy to Prószków stał się parafią na plebanii mieszkał pierwszy proboszcz-ks. Melchior Cebulla (przedtem proboszcz mieszkał w Zimnicach). Kościoły w Zimnicach Wielkich, Ligocie i Rogowie stały się filiami. Wtedy też do pomocy proboszczowi biskup wyznaczył wikariusza, który obsługiwał Zimnice i Rogów. Sytuacja taka nie trwała długo, gdyż 1888 Zimnice uzyskały status parafii, a Rogów stał się jej filią aż do 1926, kiedy to i tej miejscowości utworzono parafię. Ligota usamodzielniała się natomiast w 1944 roku.

Kościół otrzymał bogate wyposażenie z darowizn Jerzego i jego małżonki Urszuli. Ofiarowali oni w latach 1575-1584 dwa dzwony zawieszone na kościelnej wieży.

Wieża kościelna po remoncie

Fot. D. Lellek

Po śmierci Jerzego opiekę nad kościołem przejął jego syn Krzysztof Prószkowski, który ufundował dzwony „Św. Jana” oraz „Mały Dzwon”. Wszystkie dzwony posiadały plakiety herbowe rodu Prószkowskich z napisami i datami

wykonania. Potem odlano jeszcze jeden dzwon „ Św. Urszuli”. Dwa ostatnie z nich zostały w czasie I wojny zarekwirowane przez wojsko. Remontu istniejących dzwonów dokonano 1937 roku. W czerwcu 1981 roku wymieniono zawieszenie dzwonów z drewnianego na stalowe oraz dodano napęd elektryczny. Pierwsze bicie elektrycznego dzwonu miało miejsce 11 czerwca 1981 roku. Na Wielkim dzwonie widnieje napis : „ Mój głos chwali Boga, tymczasem kler i lud zaprasza do świątyni, dla wahających się jest upomnieniem.”

W 1644 wojska szwedzkie zniszczyły kościół św. Jerzego. W tamtym czasie posługę kapłańską sprawował ks. Walenty Piegza, a po nim Jakub Kosubek.

Kościół z 1578 rozebrano, a na jego miejscu powstała świątynia barokowa, którą ukończono w 1687

Ołtarz główny

Fot.F.Żakowicz

Podobnie jak poprzednio fundatorem i tej świątyni była rodzina Prószkowskich- Jerzy Krzysztof II.

Górna część ołtarza głównego

Fot. F. Żakowicz

Kościół powstał na osi wschód- zachód, a nie jak poprzedni na osi północ-południe. Architektem i budowniczym był Jan Seregno z synami Antonim i Dominikiem. Wyposażenie kościoła wykonywali artyści sprowadzeni przez Marie Rozalię z Florencji i Wiednia.

Tabernakulum
Fot. A Szmolke

Kościół został konsekrowany 27 sierpnia 1690 przez biskupa wrocławskiego Karola Neandera. Akt erekcyjny kościoła zachował się do dziś, został włożony do miedzianej kuli osadzonej na wieży pod krzyżem 8 stycznia 1688 roku. Prószkowscy posiadali własną lożę kolatorską w świątyni.

Loża kolatorka
Fot.P. Smugowska

W 1706 Antoni Krzysztof Prószkowski przystąpił do budowy nowej drewnianej plebanii. Ufundował też nowe 6. głosowe organy mechaniczne. W 1938 Rada Parafialna wraz z ówczesnym proboszczem ks. H. Quiotkiem wymieniła je na nowe 15. głosowe na 2 menuały i pedały. Organy te od 1939 służą do dzisiaj.

Organy

Fot.P.Smugowska

W 1735 roku na stropie kościoła pojawiły się pęknięcia. Hrabia Antoni Krzysztof polecił założyć wzdłuż całego kościoła kotwienia wzmacniające budowlę. Ten sam problem pojawił się na przełomie 1897/1898 roku i znów dokonano kotwienia. Wyremontowano mur oporowy dookoła świątyni i założono nowy parkan. Przebudowano wówczas klatkę schodową prowadzącą na chór, a także zaprojektowano nowe wejście od strony północnej. W tym samym roku wykonano drewnianą przy przybudówkę przed wejściem do zakrystii, która istnieje do dnia dzisiejszego.

W 1757 wybuchł wielki pożar, ale kościół został uratowany. Spłonęła natomiast plebania dzieląc los wielu budynków mieszkalnych.

Hrabia Prószkowski wprawdzie zadeklarował budowę nowej plebanii, jednak do tego nie doszło. Uczynił to książę Dietrichstein. Budynek stoi do dzisiaj.

Plebania

Fot.E.Tokarska

Ks. A. Sedlag przystąpił w 1815 roku do remontu kopuły wieży, która znajdowała się w złym stanie. Wykonano nową konstrukcję kopuły i pokryto miedzianą blachą.

Ks. Sedlag został konsekrowany na biskupa w diecezji chełmińskiej, jednak na pamiątkę ofiarował swojej byłej parafii pozłacany kielich z wygrawerowanym herbem biskupim. W 1899 poddano renowacji cztery kościelne ołtarze.

Ołtarz boczny

Fot. A Kulik

Fot. A. Kulik

Obraz Jezusa Miłosiernego
Fot. A.Kulik

W 1904 roku dokonano ekspertyzy stanu kościoła, ponieważ pojawiły się coraz większe pęknięcia. Architekt sprowadzony z Koblencji Drelling nakazał zamknięcie świątyni. Kościół zamknięto.

Fot.A. Kulik

Ołtarz boczny w kościele parafialnym w Prószkowie

Obraz przedstawia Św. Rodzinę

Fot.A. Kulik

Pojawił się nawet pomysł zburzenia kościoła i wybudowania nowego w innym miejscu. Jednak zdecydowano się ratować obiekt ze względu na zabytkowy charakter obiektu.

Przez kolejne dwa lata msze były odprawiane w hali sportowej seminarium nauczycielskiego, a tygodniu msze odprawiano w kaplicy cmentarnej.

Kaplica cmentarna św. Łazarza w Prószkowie

Fot. S. Dziuk

Opracowano wówczas projekt wzmocnienia fundamentów, ponieważ kościół został zbudowany na miejscu starego fundamentu mniejszego kościoła, które się okazały za słabe dla nowego kościoła. Pod nadzorem Drellinga wykonano wykopy wzdłuż wszystkich ścian kościoła od wewnątrz i zewnątrz. Następnie odcinkami jednometrowymi pod starymi fundamentami zalano tzw. ławę betonową. Usunięto też stare ceglane fundamenty. Remont zakończył się w 1907 roku.

Figura św. Jana

Nepomucena z1756 roku przy kościele parafialnym w Prószkowie

Fot. P.Smugowska

W 1937 odnowiono wnętrze kościoła przed uroczystością odpustową i jubileuszem 250.leciem istnienia świątyni.

W 1978 roku proboszczem został ks. E. Heinrich, który już na początku swojej posługi przystąpił do kapitalnego remontu plebanii. W następnych latach adoptowano na salki katechetyczne budynek gospodarczy pochodzący z 1867 roku oraz odnowiono wnętrze i elewację zewnętrzną kościoła filialnego w Przysieczy.

Odnowiono też kopułę wieży kościoła i pokryto ją w całości blachą miedzianą.

Ks. A Hanich przed Prezbiterium

Fot. A.Kulik

Fot. M. Chudala

W 2006 roku proboszczem parafii został ks. dr hab. A. Hanich, który niedługo po objęciu urzędu rozpoczął generalny remont plebanii, na strychu której odnalazł obraz Matki Boskiej Prószkowskiej.

Obraz Matki Boskiej Prószkowskiej

Fot. A. Kaźmierz

Obraz po renowacji trafił do kościoła, a umieszczony został po prawej stronie od ambony, na wprost wejścia i loży kolatorskiej i loży kolatorskiej.

Fot. A. Kaźmierz

Ambona

Fot. A. Kaźmierz

W 2009 roku dokonano odwodnienia terenu wokół kościoła filialnego w Przysieczy oraz odnowiono wnętrze kościoła. Równocześnie w tym samym roku prowadzono remont dachu kościoła prószkowskiego wraz z wieżą. Na świątyni wymieniono dachówkę i odnowiono elewację w górnej części na wieży i dachu.

Fot.M.Chudala

Architektura Kościoła Parafialnego pw. św. Jerzego

Barokowa świątynia w Prószkowie to przykład nowego typu kościoła jednonawowego z rzędami bocznych kaplic i emporami. Kościół wzniesiony jest na planie wydłużonego prostokąta ma węższe, zbliżone do kwadratu, prosto zamknięte prezbiterium. Do środkowego przęsła nawy dostawiono dobudówki, na południowej mieści się łoża kolatorska. Nawa główna nakryta jest sklepieniem kolebkowym z lunetami o bogatych zdobieniach stiukowych.

Sklepienie stiukowe nad Prezbiterium

Fot. J. Krękiewicz

Ściany podtrzymywane są podwójnymi pilastrami jońskimi dźwigającymi belkowanie. Fasada kościoła została podzielona podobnymi pilastrami, a ponad nią wznosi się masywna kwadratowa wieża, której najwyższa kondygnacja ma rzut ośmioboku.

Najważniejsze elementy wyposażenia kościoła pochodzą z końca XVII wieku, tj. ołtarz główny, trzy ołtarze boczne, ambona i łoża kolatorska.

Ozdoby akantowe na łoży kolatorskiej

Fot. P.Smugowska

Z tego samego okresu pochodzi też polichromia na sklepieniu wraz ze stiukowa dekoracją. Są to trzy prostokątne płyciny ze scenami Koronacji Matki Boskiej, Opłakiwania i Ofiarowania. Nie wiadomo kto jest ich twórcą.

Sklepienie w nawie głównej

Fot. J. Krękiewicz

Autorem natomiast dwóch stiukowych rzeźb św.św. Piotra i Pawła jest najprawdopodobniej Serego.

Prószkowskie anioły

CMENTARZ W PRÓSZKOWIE

Cmentarz parafialny w Prószkowie założono w 1809 roku z inicjatywy Ks. K. Famuli.

Kaplicę św. Łazarza wybudowano w 1819 z inicjatywy ks. Sedlaga.

Chrystus ukrzyżowany

Nagrobki prószkowskich proboszczów

Widok ogólny na prószkowską nekropolię

Nagrobki żołnierzy radzieckich

Tzw. stara część cmentarza

Najciekawsze nagrobki

Kościół pw. Matki Boskiej Bolesnej w Przysieczy

Kościół filialny

Fot.D. Lellek

Fot. D. Lellek

Kościół wybudowano w 1925 roku jako kościółek filialny Parafii w Prószkowie

W 2009 roku kościółek przeszedł gruntowny remont: zainstalowano nowe ogrzewanie (podłogowe) z piecem grzewczym, nową granitową posadzkę, odwilgocenie ścian od wewnątrz i drenaż murów kościoła od zewnątrz, wymalowanie wnętrza świątyni, wymianę kabli elektrycznych i całkowicie nowe nagłośnienie i oświetlenie, nowe ołtarze oraz sanitariat i gospodarcze elementy wyposażenia.

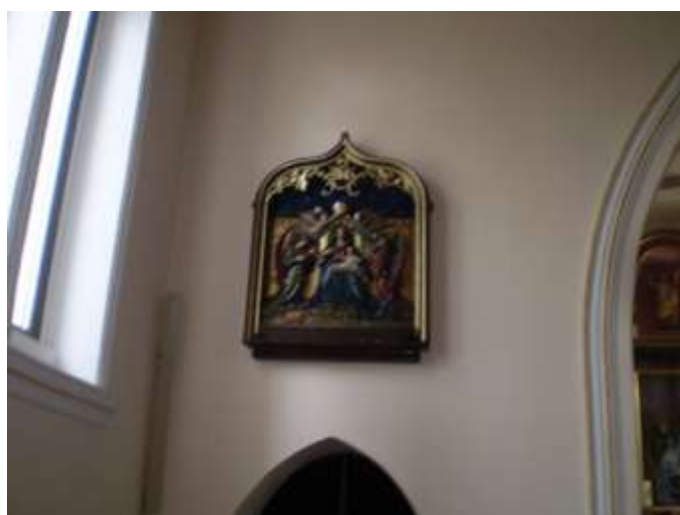
Fot. D. Lellek

Ołtarz główny z obrazem kopii Piety El Greco

Ołtarz boczny - Serce Jezusa

Pieta

Droga Krzyżowa

Zdjęcia nieżyjących kapłanów prószkowskich

Organy

Fot. K.Szymaniec

Cmentarz w Przysieczy

Fot. E. Tokarska

Fot. K. Szymaniec

Kościół ewangelicki w Prószkowie

Gmina ewangelicka powstała w Prószkowie w II poł. XVIII wieku. Ponieważ liczba ewangelików wzrastała, postanowiono wybudować kościół, chociaż nabożeństwa odprawiane były w prószkowskich kaplicach, m.in. w kaplicy zamkowej. W 1860 zawiązała się rada budowy kościoła, która zbierała fundusze na jego budowę. Na początku 1865 roku uznano, że nadszedł czas budowy kościoła i plebanii. W 1868 roku gmina powiększyła swoje ziemie o zakup ogrodu wraz z domem, leżącego obok cmentarza. Ziemia miała służyć do powiększenia cmentarza. Kościół ewangelicki został zbudowany w 1886 roku. Ostatnie nabożeństwo w tym kościele zostało odprawione w 1978 roku. Obecnie w kościele odbywają się wystawy i koncerty.

Cmentarz ewangelicki w Prószkowie

Cmentarz założony został 1798 roku.

Ostatni ewangelicki pogrzeb Pawła Kiszy odbył się tu 10 maja 1989 roku, ale nabożeństwo odprawiono już w kościele katolickim.

Cmentarz z roku na rok coraz bardziej niszczeje i tylko nieliczne nagrobki pozostały świadkami minionych dziejów.

WYKONAWCY PROJEKTU SPĘDZILI WSPÓLNIE 30 GODZIN

